

Иван Вазов

Майски симфонии

I

Погледайте, настала е
пролет на земята,
майска птичка запяла е
чудно из листата.

Гората се пробудила,
полето се смее,
зората се зачудила:
се хубости грее.

Из въздуха възнесена
чучулига цвърка...
Ставай, душо, из плесена,
плесни крила, фъркай!...

Литнах, фъркнах в ефирите –
след мен мъгли темни...
Как? И тук ли ме дирите,
о ядове земни?

II

Не ще плача по модата
зарад мойта младост,
не ща черня природата
в светлата и радост;

не ща като поетите
в пролетта да стена...
О небеса, що светите,
о горо зелена,

о потоци разгалени,
о вий, пойни птички,
о триндафили алени –
младейте се всички!

Разцъфтете се, младости,
души без окови,

вий, надежди, вий, радости,
вий, блянове нови –

ах, отдавна изчезнахте
из гърди ми клетки! –
Вий, горести, там влезнахте,
ех – и вий цъфтете!

III

Из улиците димните
излязох на полето,
да чуя ази химните,
що пълнеха небето.

Ластвичките и званките
звучаха в упоенье,
на ангелите сянките
минуваха над мене.

Но глас екна нечаени
на господата във храма:
вий, гнили, зли, отчаени,
за вас тук място няма!

IV

Звучете, пойни пиленца,
шумете, гори млади,
играйте, пъстри шиленца,
по тучните ливади.

Вам силний бог на правдата
живот и хубост даде;
куршумът, ножът, брадвата
човекът пък създаде.

Но вашите обятия
не глождат страховете...
Честити! Без проклетия
живеете и мрете.

V

Желал бих да съм зрънчице,
заровено в земята,
над мене топло слънчице
да пада през листата,

да бъда там разбудено
и в цвете да изникна,
и весело, зачудено
главичката да вдигна:

за първи път природата
прекрасна да здравиша
и радостно в свободата
да цъфна, да мириша.

VI

Омръзна ми веч врявата
и грижите несносни,
отидох във дъбравата,
при цветенцата росни.

– Я вижте ми качулката,
кат кръв е тя цървена –
казаа камбула-булката –
в моравата зелена.

– Цъфнах и аз – лайкучката
продума; а синчецът:
– И аз развих си бучката,
разперих си венецът.

– И аз – извика ружката –
съм весела и нова!
– Аз – кликна теменужката –
за китка съм готова!

И радват се под ясното
небе и си бърборат

за слънцето прекрасното,
лазурът и просторът,

за бляскът на зорницата,
за шаровете пресни,
за мая, за росицата,
за славеите песни.

Поклатих аз главата си –
туй племе празношумно
пожалих го в душата си –
и казах остроумно:

– О, беднички създания
на две-три лучи ясни,
вий нямате съзнание
доколко сте нещастни!

Вий ден цъфтите в драките
и мреге непознати:
защо ви са тез накити
и шароне богати?

Вий зло на ум не туряте
и радвате се, бедни!
А жегите? А бурите?
А стъпките зловредни?

На всичко вий игралки сте.
Проклинайте съдбата:
кат мен и вие жалки сте
творенья на земята!

Отде ме чуха птичките
в клоновете зелени,
разцвъркаха се всичките,
насмяха се над мене.

Гълчат си, чуруликат си,
поглеждат ме лукаво...
Не удържах езикът си,
измъмрах ги на здраво:

„Какъв е тоз над моята
глава шум, бледословия?“
– Ний смеем се над твоята
глупчайша философия!

VII

Но ето ги пак истите
фъркачи шеговити,
играят си из листите,
безгрижни и честити.

Здрависват се, цалуват се
със човките си мали,
любуват се, милуват се,
че майски дни настали.

Западна мисъл тягостна
в душа ми, кат вихрушка...
Във таз природа радостна
един съм аз без дружка!

И викнах опечалено:
„Ох, горко ми, линея!
За мило либе галено
и аз сега копнея;

кат цветето, кат злаците
и ази май посрещам;
кат пилците в шумаците
и аз любов усещам;

и чезна до сърцето си
да стисна нещо младо!
Ела, мой ангел – дете си,
ела, любовно чадо!...“

А птичките закисаха
и фръкнаха нагоре:
„Поетът наш, испискаха,
със вятъра говори!“

VIII

Зората пукна златата,
зарумени небето,
и званката крилатата
писна из вишинето.

Отде е таз хармония,
що пълни днес въздуха?
Тез сладки благовония
въз нази кой ги духа?

Трептят, шумят акацийте
в градината зелена,
аз гледам декорацийте
на новата вселена.

Във бряста, във зеленият,
шуми народ врабчета...
– Ах, днес умрял е геният,
умрял ви е поета!¹

Врабци, той с вас обичаше
свободата и пейше...
Зефир, кат теб въздишаше;
природо, ти му лейше

в душата тез съкровища;
зари! Вий в него гряхте!
Вий, небеса, легловища
на мислите му бяхте!

Тъжете, днеска геният –
приятелят ще ровят...
Шуми лесът, зеленият,
врабците пустословят.

Скръб никой не показува,
не млъква и зефира
и гаче всичко казва:
„Безсмъртний не умира!“

Х

Накрай небето чистото
рой облаци изскачат,
над бърдото гористото
сърдито сенки влачат.

О гости черни, рошави,
о облаци на мая,
дъжд, вихър, град ли лошави –
що носите, не зная...

Блесна из тях светкавица,
стъмниха се ужасно:
пукнаха: гръм, трескавица!
Минаха – пак е ясно.

По-весели долините,
въздуха и гората,
във небесата сините
усмивва се дъгата.

Мъгли, които плъзнете
в душа ми кат в провала,
вий няма да се пръснете
от мълний, ни от хала.

Вий вечно там се мръщите,
чумерите, пластите,
в сълзи се не обръщате,
във клетви не бухтите.

И веч луча – небесната –
тоз мрак не озарява,
дъгата блавестната
там веч се не явява.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Мартин Митов

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8463>]